

СҮХБААТАР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Сүхбаатар аймгийн Түмэнцогт сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн
2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: СБА-2024/141-НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn	Сүхбаатар аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга , тэргүүлэх аудитор: Г.Даваа Утас: 70518396 Цахим хаяг: davaag@audit.gov.mn
Баруун-Урт сум	Аудитын менежер: М.Нарантуяа Утас: 99029193 Цахим хаяг: narantuyam@audit.gov.mn
2024 он	Миндүг аудит ХХК-ийн захирал: С.Энхтөр Утас: 95957791 Цахим хаяг: director@mindug.mn
	Аудитын менежер: Ц.Номингоо Утас: 90098901 Цахим хаяг: coo@mindug.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ.....	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ.....	5
3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ.....	
4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ.....	

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

2024.02.25 № 142
танай _____ - ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Түмэнцогт сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Түмэнцогт сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторовын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллага үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулахтай холбоотой тодорхой бус байдал үүсээгүй, 2023 онд мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 5,120.9 мянган төгрөг, төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 14 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр улсын төсвөөс 1,406,394.8 мянган төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 209,258.3 мянган төгрөг нийт 1,615,653.1 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгож, 1,441,402.5 мянган төгрөг буюу 89 хувийн гүйцэтгэлтэй бөгөөд мөнгөн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл 182,492.2 мянган төгрөгийг тайланд толилуулсан байна.

Аудитын гол асуудал

Тус сургуулийн 1-5 дугаар ангийн суралцагчдын үдийн хоолны батлагдсан нормативд зардал, хүүхэд өдрөөр гаргасан гүйцэтгэлийн зөрүү төсвийн үлдэгдлээс

6,195.8 мянган төгрөгийг холбогдох дансанд төвлөрүүлэлгүй үлдэгдлээр илэрхийлсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Шалгагдагч байгууллагын санхүүгийн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцсан болно. Тус сургуулийн 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 5 зорилтын хүрээнд 45 арга хэмжээг төлөвлөж, 40 арга хэмжээ 90 хувьтай хэрэгжсэн. Тэгш хамран сургах төслийг "Шинэ Монгол" сургуультай хамтран менежментийг сайжруулах хөтөлбөр хэрэгжиж байна. Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлтийг дээд шатны байгууллагаас 75.6 хувьтай үнэлж, дүгнэсэн байна. Төсвийн зарцуулалтыг зорилт, арга хэмжээтэй уялдуулан үр ашгийг дээшлүүлэх, төлөвлөлтийг сайжруулах шаардлагатай гэсэн агуулгыг томъёолж өглөө.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Г.ДАВАА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>70,025,624.62</u>	<u>261,900,422.90</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	5,120,947.27	182,492,218.17
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	5,120,947.27	182,492,218.17
3121	Төгрөг	5,120,947.27	182,492,218.17
31211	Төрийн сангийн харилцах	5,120,947.27	182,492,218.17
33	АВЛАГА	20,000.00	20,000.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	20,000.00	20,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	64,884,677.35	79,388,204.73
354	Хангамжийн материал	64,884,677.35	79,388,204.73
35420	Аж ахуйн материал	1,253,000.00	1,253,000.00
35460	Хүнсний материал	709,692.62	-
35470	Бусад хангамжийн материал	62,921,984.73	78,135,204.73
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>2,649,010,363.67</u>	<u>2,679,052,432.01</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,649,010,363.67	2,679,052,432.01
392	Биет хөрөнгө	2,607,099,363.67	2,637,441,432.01
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2,554,207,096.00	2,554,207,096.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 361,261,518.42	- 427,211,282.10
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	11,951,000.00	-
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 11,951,000.00	-
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	234,822,044.44	330,601,670.44
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 110,727,035.91	- 100,664,776.54
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	93,040,307.00	99,134,140.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 46,835,756.43	- 34,877,425.20
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	351,205,789.00	351,205,789.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 163,379,165.31	- 191,792,933.19
39217	Ном	56,027,603.30	56,839,153.60
393	Биет бус хөрөнгө	41,911,000.00	41,611,000.00
39301	Програм хангамж	2,275,000.00	1,500,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 800,000.00	- 325,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	40,436,000.00	40,436,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>2,719,035,988.29</u>	<u>2,940,952,854.91</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>655,386.08</u>	<u>1,411,200.00</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	655,386.08	1,411,200.00
413	Өглөг	655,386.08	1,411,200.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	70,536.08	-
4136	Бусад өглөг	584,850.00	1,411,200.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	584,850.00	1,411,200.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>2,718,380,602.21</u>	<u>2,939,541,654.91</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,718,380,602.21	2,939,541,654.91
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	537,142,948.93	537,142,948.93
51101	Өмч: - төрийн	537,142,948.93	537,142,948.93
512	Хуримтлагдсан үр дүн	1,858,148,553.28	2,045,677,205.98
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	- 871,852,969.07	1,858,148,553.28
51220	Тайлант үеийн үр дүн	2,730,001,522.35	221,161,052.70
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	323,089,100.00	356,721,500.00
51500	Бодлогын өөрчлөлт алдааны залруулга		- 33,632,400.00
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>2,719,035,988.29</u>	<u>2,940,952,854.91</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	4,095,668,269.11	1,773,134,832.30
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	2,815,084,251.77	157,481,732.30
120	Нийтлэг татварын бус орлого	2,815,084,251.77	157,481,732.30
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	2,815,084,251.77	157,286,732.30
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	4,716,100.00	6,915,500.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	10,199,200.00	-
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	2,800,168,951.77	150,371,232.30
120009	Бусад орлого	-	195,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,280,584,017.34	1,615,653,100.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,031,975,200.00	1,406,394,800.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,031,975,200.00	1,406,394,800.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	248,608,817.34	209,258,300.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	248,608,817.34	209,258,300.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,365,666,746.76	1,551,973,779.60
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,365,666,746.76	1,551,973,779.60
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,310,673,614.39	1,494,043,318.13
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	784,058,664.46	931,598,437.19
210101	Үндсэн цалин	575,232,515.08	654,004,112.19
210102	Нэмэгдэл	178,115,308.64	251,641,025.00
210104	Урамшуулал	30,710,840.74	25,953,300.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	98,230,359.73	117,788,443.72
210201	Тэтгэврийн даатгал	67,097,837.86	80,379,282.98
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,886,122.81	9,463,860.46
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	6,298,818.15	7,667,239.43
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,535,856.73	1,842,480.34
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	15,411,724.18	18,435,580.51
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	210,720,601.23	203,183,977.13
210301	Гэрэл, цахилгаан	14,824,951.23	19,288,345.13
210302	Түлш, халаалт	191,441,250.00	179,389,032.00
210303	Цэвэр, бохир ус	4,454,400.00	4,506,600.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	934,561.85	-
210401	Бичиг хэрэг	388,800.00	-
210402	Тээвэр, шатахуун	1,361.85	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	544,400.00	-
2105	Нормативт зардал	36,474,083.79	42,637,159.22
210502	Хоол, хүнс	36,474,083.79	42,637,159.22
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	8,411,250.00	5,278,730.00
210604	Урсгал засвар	8,411,250.00	5,278,730.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	8,819,765.82	10,075,923.91
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,707,100.00	2,915,500.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	6,112,665.82	7,160,423.91
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	163,024,327.52	183,480,646.96
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	34,112,350.00	32,257,443.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	14,570,600.00	12,767,260.00

210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	114,341,377.52	138,455,943.96
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	54,993,132.36	57,930,461.47
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	54,712,933.59	56,856,138.60
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	54,712,933.59	56,856,138.60
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	280,198.77	-
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	280,198.77	-
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	1,074,322.87
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	1,074,322.87
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>2,730,001,522.35</u>	<u>221,161,052.70</u>
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>2,730,001,522.35</u>	<u>221,161,052.70</u>

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>1,295,499,317.34</u>	<u>1,622,763,600.00</u>
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	14,915,300.00	7,110,500.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	14,915,300.00	7,110,500.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	14,915,300.00	6,915,500.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	4,716,100.00	6,915,500.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	10,199,200.00	-
120009	Бусад орлого	-	195,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,280,584,017.34	1,615,653,100.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,031,975,200.00	1,406,394,800.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,031,975,200.00	1,406,394,800.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	248,608,817.34	209,258,300.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	248,608,817.34	209,258,300.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>1,251,413,729.07</u>	<u>1,412,752,329.10</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,251,413,729.07	1,412,752,329.10
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,186,259,345.30	1,355,310,737.63
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	786,121,937.53	931,605,183.00
210101	Үндсэн цалин	572,299,588.29	654,010,858.00
210102	Нэмэгдэл	183,158,791.71	251,641,025.00
210104	Урамшуулал	30,663,557.53	25,953,300.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	98,166,570.72	117,852,233.99
210201	Тэтгэврийн даатгал	61,084,499.91	80,443,073.25
210202	Тэтгэмжийн даатгал	13,835,671.81	9,463,860.46
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	6,298,818.12	7,667,239.43
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,535,856.70	1,842,480.34
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	15,411,724.18	18,435,580.51
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	211,029,001.23	203,183,977.13
210301	Гэрэл, цахилгаан	14,824,951.23	19,288,345.13
210302	Түлш, халаалт	192,065,850.00	179,389,032.00
210303	Цэвэр, бохир ус	4,138,200.00	4,506,600.00

2105	Нормативт зардал	32,878,270.00	43,301,186.60
210502	Хоол, хүнс	32,878,270.00	43,301,186.60
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5,000,000.00	5,000,000.00
210604	Урсгал засвар	5,000,000.00	5,000,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	11,128,765.82	10,075,923.91
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,716,100.00	2,915,500.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	6,412,665.82	7,160,423.91
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	41,934,800.00	44,292,233.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	27,519,700.00	31,099,333.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	14,415,100.00	13,192,900.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	65,154,383.77	57,441,591.47
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	64,874,185.00	56,367,268.60
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	64,874,185.00	56,367,268.60
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	280,198.77	-
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	280,198.77	-
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	1,074,322.87
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	1,074,322.87
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	44,085,588.27	210,011,270.90
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	38,964,641.00	32,640,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	38,964,641.00	32,640,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	38,964,641.00	32,640,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	38,964,641.00	32,640,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	- 38,964,641.00	- 32,640,000.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	5,120,947.27	177,371,270.90
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	5,120,947.27

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2022 оны 1-р сарын 1нээрх үлдэгдэл	537,142,948.93	323,089,100.00	1,826,950,506.94	2,687,182,555.87
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	2,698,803,476.01	-2,698,803,476.01
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	537,142,948.93	323,089,100.00	871,852,969.07	11,620,920.14
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	2,730,001,522.35	2,730,001,522.35
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	537,142,948.93	323,089,100.00	1,858,148,553.28	2,718,380,602.21
D01	2023 оны 1-р сарын 1нээрх үлдэгдэл	537,142,948.93	323,089,100.00	1,858,148,553.28	2,718,380,602.21
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	33,632,400.00	33,632,400.00

D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	537,142,948.93	323,089,100.00	1,824,516,153.28	2,684,748,202.21
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	33,632,400.00	-	33,632,400.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	221,161,052.70	221,161,052.70
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	537,142,948.93	356,721,500.00	2,045,677,205.98	2,939,541,654.91

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,624,749,200.00	1,441,402,506.23
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,624,749,200.00	1,441,402,506.23
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,562,186,100.00	1,385,035,237.63
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,081,824,600.00	931,605,183.00
210101	Үндсэн цалин	745,867,700.00	654,010,858.00
210102	Нэмэгдэл	300,087,500.00	251,641,025.00
210104	Урамшуулал	35,869,400.00	25,953,300.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	135,225,300.00	117,852,233.99
210201	Тэтгэврийн даатгал	91,955,000.00	80,443,073.25
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,818,300.00	9,463,860.46
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,654,500.00	7,667,239.43
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,161,100.00	1,842,480.34
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	21,636,400.00	18,435,580.51
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	204,258,400.00	203,183,977.13
210301	Гэрэл, цахилгаан	18,700,000.00	19,288,345.13
210302	Түлш, халаалт	180,544,000.00	179,389,032.00
210303	Цэвэр, бохир ус	5,014,400.00	4,506,600.00
2105	Нормативт зардал	43,382,800.00	43,301,186.60
210502	Хоол, хүнс	43,382,800.00	43,301,186.60
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5,000,000.00	5,000,000.00
210604	Урсгал засвар	5,000,000.00	5,000,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	11,710,700.00	7,160,423.91
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,915,500.00	-
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	8,795,200.00	7,160,423.91
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	80,784,300.00	76,932,233.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	67,591,400.00	63,739,333.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	13,192,900.00	13,192,900.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	62,563,100.00	56,367,268.60
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	62,563,100.00	56,367,268.60
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	62,563,100.00	56,367,268.60
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,624,749,200.00	1,441,402,506.23
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,415,490,800.00	1,233,218,529.10
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	1,415,490,800.00	1,233,218,529.10
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	209,258,400.00	208,183,977.13
122005	Орон нутгийн төсвөөс	209,258,400.00	208,183,977.13
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		5,120,947.27
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		181,417,895.30

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 7,386.4 мянган төгрөгийн 5 зөрчил¹ илэрснээс, 6,195.8 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоож, 1,190.6 мянган төгрөгийн зөрчилд албан шаардлага хүргүүлж, 1 зөвлөмж өгсөн.

Нийт илрүүлсэн алдаа, зөрчлөөс 7,386.4 мянган төгрөгийн залруулагдаагүй алдаа болон зөрчил нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс 13,098.6 мянган төгрөгөөр бага тул Өөрчлөлтгүй дүгнэлт өглөө.

3.1 Төлбөрийн акт

□ Тус сургуулийн 1-5 дугаар ангийн суралцагчдын үдийн хоолны батлагдсан нормативд зардал, хүүхэд өдрөөр гарсан гүйцэтгэлийн зөрүү төсвийн үлдэгдлээс 6,195.8 мянган төгрөгийг холбогдох дансанд төвлөрүүлэлгүй үлдэгдлээр илэрхийлсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.3 (төсвийн гүйцэтгэлийг хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлж, тайлагнах;), Боловсролын ерөнхий хуулийн 38 дугаар зүйлийн 38.4 (Энэ хуулийн 38.1.2, 38.1.3-т заасан гүйцэтгэлд суурилсан санхүүжилтийг боловсролын сургалтын байгууллага дараагийн төсвийн жил дамжин зарцуулж болно), Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.6 (нөөцлөх шаардлагатай бараа, материалыг үр ашиггүй удаан хадгалах, шаардлагагүйгээр их хэмжээгээр бараа, материал бэлтгэх, нөөцлөх) гэсэн заалтуудыг зөрчсөнд төлбөрийн акт тогтоолоо.

3.2 Албан шаардлага

- Бараа бүтээгдэхүүний худалдан авалтад тендер зарлалгүй худалдан авалт хийсэн нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 5 дугаар зүйл, 9 дүгээр зүйлийн 9.1 дүгээр зүйл, түүнийг дагаж мөрдөх журам, Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.3 (төсвийн гүйцэтгэлийг хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлж, тайлагнах;) гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.
- 2023 оны тооллогоор дутаасан үндсэн хөрөнгийн хариуцагчийг тогтоож, нөхөн төлүүлээгүй нь НББ-ийн тухай хуулийн 5.1, 13.4, 13.7-р, 20.2.6-р зүйл, заалтыг зөрчсөн ба иж бүрэн байх, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдэлд нийцэхгүй байна.

3.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Анхан шатны баримттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Шилэн дансанд нийт 157 мэдээллээс 2 мэдээ хугацаа хоцорч мэдээлсэн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Шилэн дансны мэдээллүүдийг Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-т заасан цаг хугацаанд тогтмол мэдээлэх, хуулийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллах.

---

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 05 дугаар сарын 30 ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй	
					Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Үндсэн хөрөнгийг бараа материалаар бүртгэсэн	1	20,968.0	1	20,968.0	1	20,968.0		
Бараа материалын тооллого хийгээгүй	1	-	1	-	1	-		
ХА-ын гэрээний хэрэгжилт дүгнээгүй	1	-	1	-	1	-		
Үдийн хоолны төсвийн үлдэгдлийг төвлөрүүлээгүй	1	6,195.8	1	6,195.8			1	6,195.8
Тооллогоор дутаасан хөрөнгийг эд хариуцагчаар төлүүлээгүй	1	1,170.6	1	1,170.6			1	1,170.6
Дүн	5	28,334.4	5	28,334.4	3	20,968.0	2.0	7,366.4

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Үдийн хоолны төсвийн үлдэгдлийг төвлөрүүлээгүй	1	6,195.8	1	6,195.8								
Тооллогоор хөрөнгө дутаасан	1	1,170.6			1	1,170.6						
Дүн	2	7,366.4	1	6,195.8	1	1,170.6	-	-				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс			
			Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил						
Шилэн дансны 5 мэдээлэл хоцроосон	1	-			1	-
Дүн	1				1	
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил						
Тендер зарлаагүй хүнсний худалдан авалт хийсэн	1				1	
Дүн	1				1	
Нийт дүн	2				1	